

Protokół

z posiedzenia Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej w dniu 18 czerwca 2019 r.

PROPONOWANY PORZĄDEK POSIEDZENIA:

1. Otwarcie posiedzenia, przyjęcie porządku.
2. Zatwierdzenie protokołu z posiedzenia Komisji w dniu 14 maja 2019 r.
3. Omówienie „Raportu o stanie województwa za rok 2018”.
4. Omówienie sprawy uchwały Rady Miasta Rybnika dotyczącej tzw. uchwały „antysmogowej”.
5. Sprawy różne.

Ad. 1.

Otwarcie posiedzenia, przyjęcie porządku.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Józef Kubica, otworzył posiedzenie Komisji, przywitał zebranych, poddał pod głosowanie porządek posiedzenia (ZA – 4, PRZECIW – 0, WSTRZYMAŁ SIĘ – 0).

Ad. 2.

Zatwierdzenie protokołu z posiedzenia Komisji w dniu 14 maja 2019 r.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Józef Kubica, wobec braku uwag, poddał protokół pod głosowanie:
(ZA – 5, PRZECIW – 0, WSTRZYMAŁ SIĘ – 0).

Ad. 3.

Omówienie „Raportu o stanie województwa za rok 2018”.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Józef Kubica, poprosił o zabranie głosu przedstawicieli Wydziału Rozwoju Regionalnego.

Zastępca Dyrektora Wydziału Rozwoju Regionalnego, pani Aleksandra Kalafarska, oraz Kierownik Referatu – Regionalnego Centrum Analiz i Planowania Strategicznego, pan Mariusz Raczek, przedstawili prezentację dotyczącą „Raportu o stanie województwa za rok 2018”.

Anonimizacji w zakresie danych osobowych dokonała Ewa Blondzik, pracownik Wydziału Obsługi Zarządu i Sejmiku, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

Wydruk prezentacji stanowi załącznik do niniejszego protokołu.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Józef Kubica, podziękował za przedstawioną informację, przywitał gości, którzy dołączyli w międzyczasie, i wobec braku pytań zaproponował przejście do kolejnego punktu porządku posiedzenia.

Ad. 4.

Omówienie sprawy uchwały Rady Miasta Rybnika dotyczącej tzw. uchwały „antysmogowej”.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Józef Kubica, oddał głos Przewodniczącemu Rady Miasta Rybnika, panu Wojciechowi Kiljańczykowi.

Przewodniczący Rady Miasta Rybnika, pan Wojciech Kiljańczyk, podziękował za zaproszenie i podkreślił, że jest to bardzo istotne – móc zaprezentować postulaty związane z uchwałą „antysmogową” w województwie śląskim. Uchwała „antysmogowa” to wyjątkowa sytuacja w województwie śląskim, wszyscy powinniśmy się cieszyć, że taki dokument powstał. Rybnik jest miastem szczególnie dotkniętym przez problem niskiej emisji, w maju mieliśmy takie sytuacje, że w niektórych południowych dzielnicach naszego miasta przekroczenia stężeń dopuszczalnych norm pyłów zawieszonych wynosiły ponad 500%, stąd też intencje wnioskodawców – 18 grudnia 2018 roku do Rady Miasta Rybnika wpłynęła petycja stowarzyszeń, która zawierała postulaty przyspieszenia terminów z obowiązującej uchwały „antysmogowej” województwa śląskiego. Rada Miasta Rybnika w styczniu i lutym tego roku pracowała nad tym w dwóch komisjach – Komisji Przemysłu Górniczego, Ekologii i Rolnictwa i w Komisji Wniosków, Skarg i Petycji. Pracowaliśmy gremialnie i nie przyjęliśmy wszystkich przepisów, które zaproponowały stowarzyszenia, wychodząc z założenia, że nie wszystkie są możliwe do zrealizowania na terenie Rybnika. W uchwale „antysmogowej” są zawarte cztery terminy dotyczące wymiany instalacji, kotłów: 1 stycznia 2022 roku, 1 stycznia 2024 roku, 1 stycznia 2026 roku i 1 stycznia 2028 roku. Jeżeli chodzi o pierwszy termin, Rada Miasta Rybnika uznała, że nie chcemy tego terminu przyspieszać, chociaż wnioskodawcy dali taką propozycję. Wszyscy podczas pracy w komisjach zgodziliśmy się, żeby tego terminu nie przyspieszać, dlatego że byłby on dla mieszkańców, dla miasta i innych uczestników życia publicznego niemożliwy do osiągnięcia. Rada Miasta zaproponowała, żeby tego pierwszego terminu nie przyspieszać i wnioskodawcy się na to zgodzili. Rada Miasta natomiast zgodziła się

Anonimizacji w zakresie danych osobowych dokonała Ewa Blondzik, pracownik Wydziału Obsługi Zarządu i Sejmiku, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

z postulatami, żeby przyspieszyć pozostałe terminy – litera b), c) i d). Oprócz przyspieszenia terminów na terenie miasta Rybnika zaproponowaliśmy dodatkowy zapis, prosząc Sejmik Województwa Śląskiego o wprowadzenie takich przepisów: wprowadzenie na terenie miasta Rybnika zakazu instalowania instalacji, w których następuje spalanie węgla, w nowych budynkach, co do których zgłoszenie budowy lub wniosku o pozwolenie na budowę złożono po 1 stycznia 2020 roku. Zależało nam na czasie i na tym, żeby te przepisy weszły w życie w tym roku, dlatego że ta data wejścia w życie przepisów jest bardzo bliska.

Jeżeli chodzi o termin b) – instalacje eksploatowane w okresie od 5 do 10 lat od daty ich produkcji, to chcemy przyspieszyć termin z 1 stycznia 2024 roku na 1 stycznia 2022 roku; c) – instalacje eksploatowane w okresie poniżej 5 lat od daty ich produkcji, w uchwale „antysmogowej” jest data 1 stycznia 2026 roku, a my postulujemy, aby była to data 1 stycznia 2022 roku; d) – instalacje spełniające wymagania w zakresie emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3 lub klasy 4 według normy... – data z uchwały „antysmogowej” to 1 stycznia 2028 roku, a my proponujemy datę 1 stycznia 2024 roku.

Podsumowując: punkt b) chcemy przyspieszyć o dwa lata, punkt c) o cztery lata, punkt d) – o cztery lata. Uzasadnienie do tej uchwały miało trafić według rozdzielnika do wszystkich radnych wojewódzkich.

Mieliśmy w 2017 roku w Rybniku rekordowe stężenia pyłów na poziomie ponad 3000% i w tym czasie Prezydent Miasta Rybnika podjął decyzję o zamknięciu szkół na 2-3 dni, było po prostu widać smog i dzieci nie mogły się uczyć.

Zgłosiliśmy się do Sejmiku Województwa Śląskiego, bo zgodnie z kompetencjami to Sejmik Województwa może w drodze uchwały w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi i na środowisko wprowadzić ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Rada Miasta Rybnika może tylko i wyłącznie poprosić o takie zmiany. Te dwa stowarzyszenia w poprzedniej kadencji Sejmiku Województwa Śląskiego zgłosiły się do Sejmiku i do Marszałka i otrzymały odpowiedź negatywną – ze wskazaniem na to, że sytuacja ekonomiczna mieszkańców województwa nie pozwala na przyspieszenie tych terminów. Wnioskodawcy w swojej petycji argumentują, że sytuacja się zmieniła, bo uruchomiono program „Czyste Powietrze”, który jest ogólnodostępny, masowy, z finansowaniem ponad 100 miliardów złotych, dlatego argument władz poprzedniej kadencji wygasa. Poza tym te dwa stowarzyszenia doszły do wniosku, że jeżeli będzie to uchwała Rady Miasta, która będzie konsensusem wypracowanym w komisjach Rady Miasta, to głos

Anonimizacji w zakresie danych osobowych dokonała Ewa Blondzik, pracownik Wydziału Obsługi Zarządu i Sejmiku, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

Rybnika będzie silniejszy. Stąd podjęliśmy trud przygotowania takiej uchwały, co nie było łatwe, bo trzeba było połączyć interesy i zdanie wszystkich radnych. Doszliśmy do pewnych porozumień, bo miał być w ogóle zakaz spalania paliw stałych, ale po wnioskach opozycji zmieniliśmy ten zapis na zakaz dotyczący tylko i wyłącznie węgla.

Niedawno ukazało się badanie, w którym zdecydowana większość rybniczian – ponad 90% – ocenia stan powietrza w Rybniku jako bardzo zły albo zły. Jednocześnie większość badanych – 86% – jest zdania, że na zanieczyszczenie powietrza w Rybniku duży wpływ ma spalanie odpadów, kolejnym pod względem częstości wskazań czynnikiem negatywnie wpływającym na stan powietrza jest sposób ogrzewania domów. Mieszkańcy miasta zdecydowanie popierają radykalne działania związane z poprawą powietrza w mieście – 75% badanych popiera występowanie na drogę sądową w walce o czyste powietrze. Zdecydowana większość badanych mieszkańców Rybnika popiera zakaz stosowania węgla do ogrzewania gospodarstw domowych – 47% ankietowanych udzieliło odpowiedzi zdecydowanie popieram, a 13% raczej popieram wprowadzenie takiego zakazu – co daje większość 60%. Prawie połowa (48%) badanych rybniczian chce wprowadzenia zakazu stosowania węgla w gospodarstwach domowych jeszcze w tym roku – 2019. To tyle jeżeli chodzi o przepisy obecnie stosowane na terenie województwa śląskiego, postulaty Rady Miasta Rybnika i kompetencje Sejmiku. Uzasadnieniem jest zły stan jakości powietrza w mieście i wyniki badań, które mieliśmy możliwość poznać. Mieszkańcy radykalnie podchodzą do tego tematu.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Józef Kubica, oddał głos Radnemu Rady Miasta Rybnika, panu Łukaszowi Dwornikowi.

Radny Rady Miasta Rybnika, pan Łukasz Dwornik, podziękował za zaproszenie i powiedział, że co do diagnozy problemu panuje pełna zgoda – Rybnik jest specyficznym i bardzo trudnym miastem, problem jest bardzo duży i wynika z wielu czynników (specyficzne ukształtowanie miasta, rozległość, ukształtowanie terenu, bardzo duża zabudowa domami prywatnymi, które są głównym nośnikiem smogu). Diagnoza jest oczywista i ta część radnych, która zagłosowała przeciwko temu apelowi, rozumie ten problem, ale z drugiej strony podkreślamy bardzo ważną rzecz: działania w zakresie niskiej emisji powinny być działaniami wielowymiarowymi każdych możliwych struktur samorządu aż po władze centralne. Każdy z organów powinien działać, nie tylko w skali kraju, ale i województwa i gminy. Uchwała z dnia 28 lutego była przegłosowana 11 głosami, przeciw było 10 głosów, 2 głosy wstrzymujące się. Argumenty radnych głosujących przeciwko były następujące. Pierwszy głos odwoływał się do uchwały

Anonimizacji w zakresie danych osobowych dokonała Ewa Blondzik, pracownik Wydziału Obsługi Zarządu i Sejmiku, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

Sejmiku Województwa Śląskiego z 2017 roku. Jeśli sięgnąć w przeszłość, można wyciągnąć wnioski, że nad tą uchwałą Sejmik pracował bardzo długo, bo był to swoisty konsensus pomiędzy wieloma gminami i powiatami i w samym Sejmiku Województwa Śląskiego. To się udało i ta uchwała została podjęta. Wśród nas radnych głosujących przeciw pojawił się argument, że trudno jest z poziomu Rybnika burzyć pewien konsensus, który w skali województwa został osiągnięty. Drugi argument na sesji 28 lutego mówił o tym, że ta uchwała jest nieuczciwa wobec mieszkańców, postawionych już w 2017 roku w bardzo trudnej sytuacji. Zapisy uchwały sejmikowej są jak najbardziej słuszne, ale ona już sama w sobie stawia ogromne wymagania wobec mieszkańców, nie tylko Rybnika, ale i wielu innych gmin naszego województwa. Skracanie lub wprowadzenie dodatkowych ograniczeń to stawianie mieszkańców jeszcze bardziej pod ścianą, bo zmieniają się zasady już określone w 2017 roku. Poza tym w trakcie dyskusji podjęto też wątek moralny – jeśli stawia się mieszkańcom jakieś wymagania (ale trzeba je stawiać, bo celem jest walka o czyste powietrze), to trzeba mieszkańcom coś zaproponować. Był głos, że niespecjalnie coś mieszkańcom proponujemy, a stawiamy im kolejne ograniczenia. To były podstawowe, najważniejsze argumenty w momencie podejmowania decyzji o głosowaniu przeciwko temu apelowi. Ogromny problem niskiej emisji jest dla Rybnika dzisiaj najistotniejszy, przy czym trzeba pamiętać, że problem istnieje od wielu dziesiątków lat i nie da się go w przeciągu 1-2-3 lat, ani jednym aktem prawnym zniwelować, trzeba stosować wiele działań z poziomu województwa i miasta. Bardzo dobrze, że działa program „Czyste Powietrze”, tak powinny działać też inne mechanizmy, choćby na poziomie samorządu rybnickiego, aby takie dotacje były możliwe. Jeszcze do niedawna one były, w zeszłym roku zostały skrócone na poziomie Rybnika. Jest to stanowisko radnych, którzy głosowali przeciwko temu apelowi. Nie chciałbym, aby mój głos namawiał państwa do takiego czy innego stanowiska, staram się tylko przedstawić stanowisko grupy radnych, których reprezentuję.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Józef Kubica, poprosił o zabranie głosu radcę prawnego ze względu na to, że Przewodniczący Rady Miasta proponuje likwidację części paragrafów uchwały „antysmogowej”.

/Głos z sali: nie likwidację, a zmianę./

Radca Prawny z Referatu Obsługi Prawnej Wydziału Kontroli, Nadzoru Właścicielskiego i Obsługi Prawnej, pan /...../, powiedział, że w świetle obowiązujących przepisów nie można jednoznacznie wykluczyć możliwości

Anonimizacji w zakresie danych osobowych dokonała Ewa Blondzik, pracownik Wydziału Obsługi Zarządu i Sejmiku, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

wprowadzenia takich zmian. Natomiast ta uchwała została zaskarżona przez kilka podmiotów. Aktualnie dwie osoby fizyczne, sterowane jak się przypuszcza przez jakiś większy podmiot, wniosły skargę kasacyjną od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach i czekamy na rozstrzygnięcie przez Naczelnego Sąd Administracyjny. Na chwilę obecną, dopóki w sposób ostateczny ten spór nie zostanie rozstrzygnięty, sugeruję wstrzymanie się z jakimikolwiek pracami, ponieważ nie można wykluczyć, trzeba się liczyć z każdym ryzykiem, że Naczelnego Sąd Administracyjny nie podzieli stanowiska WSA i może zaingerować w treść tej uchwały, stwierdzając, że jednak są jakieś uchybienia. Mając na papierze wyrok oddalający te skargi, będzie można z czystym sumieniem powiedzieć, że uchwała nic nie zagraża.

W kwestii poruszanej przez pana Przewodniczącego: kwestia niskiej emisji to nie tylko sprawa zapisów uchwały. Trzeba również pamiętać, że jej wykonanie leży po stronie władz danego samorządu, które mając do tego specjalne służby, powinny się odpowiednio wcześniej przygotować, zainwestować w sprzęt i pokazać swoim mieszkańcom, że nie ma pobłażliwości dla stosowania niedozwolonych paliw. Znam gminy, które wydały niemały pieniądź na zakup odpowiednich urządzeń pozwalających pobrać próbki ze spalania, na bazie których jest podstawa do wejścia przez odpowiednie służby gminne na teren posesji i zbadania, co jest w palenisku. Jest to dla państwa jako samorządu lokalnego obszar do popisu. Chciałbym poprosić Wydział Ochrony Środowiska o przypomnienie, czy na etapie konsultowania tej uchwały zgodnie z procedurą jej projekt wpłynął do każdego wójta, burmistrza, prezydenta i czy miasto Rybnik zgłaszało takie postulaty wtedy?

Pracownik Referatu ds. planowania w zakresie środowiska Wydziału Ochrony Środowiska, pan /...../, powiedział, że nie w przedmiocie przyspieszenia terminów i nie w przedmiocie ograniczenia jeżeli chodzi o węgiel.

Radca Prawny z Referatu Obsługi Prawnej Wydziału Kontroli, Nadzoru Właścicielskiego i Obsługi Prawnej, pan /...../, zwrócił uwagę, że może wtedy był dobry moment do dyskusji na temat skrócenia. Niewątpliwie, pochylając się nad państwa propozycją, trzeba by było przeprowadzić jakąś analizę, bo wszyscy mamy świadomość, że zdecydowana większość źródeł ciepła oparta jest na starych technologiach i czas potrzebny na ich wymianę nie może być zbyt krótki, mimo dofinansowania takich inwestycji. Reasumując, na chwilę obecną sugerowałbym powstrzymanie się od jakiegokolwiek procedowania zmian tej uchwały do czasu rozstrzygnięcia tych dwóch skarg kasacyjnych.

Anonimizacji w zakresie danych osobowych dokonała Ewa Blondzik, pracownik Wydziału Obsługi Zarządu i Sejmiku, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

Członek Zarządu Województwa Śląskiego, pani Izabela Domogała, podkreśliła, że sama uchwała była przygotowywana i konsultowana bardzo długo i była konsensusem. Jako Zarząd Województwa i Sejmik nie powinniśmy działać *ad hoc* i wprowadzać drastyczne zmiany do tej uchwały. Oczywiście jakość powietrza jest dla nas bardzo ważna, natomiast te terminy są terminami „do” i pewne rzeczy można wprowadzać szybciej. Jest to przede wszystkim proces i bardzo widać, jak dużo środków gminy już na poziomie lokalnym inwestują. Na wymianę ogrzewania i termomodernizację przeznaczono w roku 2015 – 259 milionów, w 2017 roku już 376 milionów. Te środki są coraz większe. Czy ten „bolid” w miastach, gminach warto zatrzymać i wprowadzać takie ograniczenia? Podoba mi się głos i w pełni go popieram, że te działania powinny być na każdym etapie, i kwestia przyjęcia apelu, żeby województwo podjęło działania i skracało terminy to na dzień dzisiejszy nie jest dobre. Zarząd Województwa przyjął stanowisko – odpowiedź dla państwa. Podejście Zarządu jest takie, że jeżeli będziemy procedować jakiegokolwiek uchwały, to w sposób partycypacyjny, chcemy dyskutować, konsultować – stąd też planowana w tym miesiącu konferencja z gminami w zakresie czystego powietrza, i wcześniejsza ankietyzacja. Za 2017 rok mamy dane, że na 167 gmin województwa śląskiego prawie 70 nie podjęło żadnych działań związanych z realizacją tej uchwały. Trzeba się zastanowić nad tym, żeby bardziej zmobilizować – dodatkowe sankcje dla samorządów, bo to one są odpowiedzialne za realizację tych zadań u siebie, kwestie kontroli – kontrole w dużych miastach wyglądają dobrze, bo tam są straże gminne i miejskie, a w mniejszych miejscowościach urzędnicy kontrolują swoich sąsiadów, znajomych i rodzinę. Mandaty tam nakładane są po prostu sporadyczne, albo kontroli nie ma. Jeżeli będziemy podejmować jakiegokolwiek zmiany w tej uchwale w najbliższym czasie, to będą one podejmowane w trybie konsultacji, demokratycznie – ile gmin za, ile przeciw. Zgadzam się z panem mecenasem, że teraz nie jest dobry czas, żeby to zrobić, bo uchwała jest w miarę młoda, ma niespełna dwa lata. Czekamy na sprawozdawczość z gmin, jeszcze nie wszyscy „wyspowiadali się” z tego, jak jest realizowana uchwała „antysmogowa”. Jeżeli będziemy mieli pełne dane, będziemy mogli przejść do analizy i myśleć o tym, jak przeprowadzić ewentualne zmiany. Środki ciągle są wydatkowane, program „Czyste Powietrze” musi zostać skonsumowany. W założeniach było zapisane, że pierwsze efekty uchwały będą zauważalne w 2020-21 roku – tak mówiono w roku 2017, więc już wtedy zakładano, żeby dać przynajmniej 3-4 lata na to, żeby zobaczyć efekty.

Anonimizacji w zakresie danych osobowych dokonała Ewa Blondzik, pracownik Wydziału Obsługi Zarządu i Sejmiku, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

Zastępca Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska, pani Beata Draj, uzupełniła, że stanowisko Zarządu zostało wysłane i odpowiedź powinna niebawem dotrzeć. Wydział Ochrony Środowiska stoi na stanowisku, że to gminy mają możliwość realizowania postulatów zawartych w uchwale. Nie zgodzę się z tym, że zapis dotyczący wniosku o pozwolenie na budowę w 2020 zależy od uchwały „antysmogowej”, dlatego że sama dostałam w 2008 roku decyzję o pozwoleniu na budowę, w której już prezydent miasta ustalił poszczególne źródła, więc zadziałał na tym polu znacznie wcześniej, przed uchwałą. Argument, że gminy nie mają takiej możliwości, nie jest trafiony. Ponadto mogą środki przeznaczone na ochronę powietrza proporcjonalnie przeznaczyć na finansowanie przedsięwzięć, które zakończą się znacznie wcześniej, można to promować. Na Radzie Dialogu Społecznego, w którym Wydział również uczestniczy, pojawiły się postulaty, żeby skoro jest program „Czyste Powietrze”, to otworzyły się furtki. Nie jest tak do końca, dlatego że biedniejsi mieszkańcy nadal nie mogą tych środków pozyskać, bo nawet jeśli jest to 90% dofinansowania, to mieszkańcy borykają się z tymi 10% – takie argumenty docierają też do stowarzyszeń, które były uczestnikami Rady Dialogu Społecznego.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Klaudiusz Komor, powiedział, że jako lekarz, niezależnie od kogo wyszłaby taka inicjatywa, z jakiej opcji politycznej, zawsze by ją popierał, bo mieliśmy dane o wyludnianiu się województwa śląskiego, o zanieczyszczeniu środowiska i zdajemy sobie sprawę, że jest źle, a w Rybniku – szczególnie. Z drugiej strony wiem, że jak coś dobrowolnie zostawiamy społeczeństwu, to zwykle to się nie dzieje, albo dzieje się w ostatniej chwili. Jeśli jest jakiś przepis, to zawsze w ostatnim dniu jego wprowadzania są kolejki w urzędach, bo wszyscy chcą się dostosować. Liczenie na to, że dobrowolnie wcześniej ci „truciele”, którzy w starych piecach palą węglem, śmieciami, sami coś zrobią – ja bym na to nie liczył. Zawsze natomiast musimy myśleć o tych, którzy nie mogą sami się wypowiedzieć – o dzieciach już urodzonych i które niedługo się urodzą, i które w tych przekroczeniach (3000%) muszą się uczyć. Czy nie należałoby się zastanowić, czy nie iść szybciej do tego celu? Cel jest nasz wspólny, taki sam, pytanie, czy nie iść szybciej po to, żeby skrócić narażenie na smog tym, którzy najbardziej na tym tracą, czyli osobom chorym na serce, płuca, osobom starszym i dzieciom. My w wieku średnim czy młodym ze smogiem nie mamy takiego problemu.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pani Beata Kocik, powiedziała, że w 100% zgadza się z panią Marszałek, ponieważ w tamtej kadencji również

Anonimizacji w zakresie danych osobowych dokonała Ewa Blondzik, pracownik Wydziału Obsługi Zarządu i Sejmiku, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

pracowałam nad uchwałą „antysmogową”, dużo nas to kosztowało pracy i kompromisu. Abstrahując od tego, że powinniśmy poczekać na wyniki prac sądu i na jego postanowienie, naprawdę bardzo wiele się zadziało – program „Czyste Powietrze”, praca Sejmiku, Zarządu i w wielu samorządach podejmowane są inicjatywy. Jednak te środki finansowe pochodzące z samorządu są kierowane do mieszkańców. Mieszkańcy z różnych dotacji korzystają, oprócz programu „Czyste Powietrze” to również wymiany kotłów i inne działania. Przy dobrych pomysłach i nakładach finansowych samorząd jest po to i ma instrumenty, żeby wspierać mieszkańców i przekazywać finansowe środki. Wszyscy będziemy się pochylać nad tym problemem, ale jest za wcześnie, żebyśmy cokolwiek w tak wypracowanym kształcie uchwały „antysmogowej” zmieniali. Mimo wszystko te terminy nie są sztywne, więc samorząd może wypracować instrumenty, skierowane do mieszkańców, aby remontów, wymian dokonali wcześniej.

Zastępca Przewodniczącego Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Grzegorz Gaża, powiedział, że łatwo jest karać, ale musimy motywować. Trzeba się zastanowić, czy Rybnik wykorzystuje wszystkie swoje możliwości do pozyskiwania środków i motywowania ludzi do wymiany kotłów. Nie sztuką jest zakazać, kontrolować, nie zachęcać ludzi, a straszyć ich. Dużo lepsze będzie motywowanie, jest dużo programów, które województwo śląskie wprowadza, nie mówiąc o programach rządowych. Stanowisko Zarządu jest zgodne z moimi poglądami.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pani Beata Kocik, zapytała o programy skierowane do mieszkańców przez samorząd Rybnika – czy te programy, pomysły, środki finansowe się skończyły?

Radny Rady Miasta Rybnika, pan Łukasz Dwornik, przypomniał o bardzo charakterystycznym ukształtowaniu, położeniu Rybnika – urozmaicone ukształtowanie i to, że głównym nośnikiem problemu niskiej emisji jest zabudowa prywatna, zwłaszcza starego typu z lat 70, 80 i 90-tych. Funkcjonował bardzo dobry program, także modyfikowany ze względu na bieżące potrzeby, cieszył się bardzo dużą popularnością. Były to środki z budżetu gminy Rybnik. Od momentu ogłoszenia programu „Czyste Powietrze” (sierpień/wrzesień 2018) chodziły po mieście Rybnik słuchy, że miasto nie będzie już dotować wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji w zabudowaniach prywatnych. Taka uchwała została podjęta w październiku/listopadzie. Miasto dzisiaj dotuje przede wszystkim budynki komunalne, jest to super idea, ale pozostaję przy stanowisku, że mieszkańcom jednak trzeba pomóc, tym w zabudowaniach prywatnych. Bardzo dobrze, że jest program „Czyste Powietrze” – to był główny argument radnych

Anonimizacji w zakresie danych osobowych dokonała Ewa Blondzik, pracownik Wydziału Obsługi Zarządu i Sejmiku, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

głosujących za ścięciem dotacji. Dlatego potrzebna jest wielowymiarowość działań – na każdym etapie każdej władzy powinny być jakieś działania w maksymalnym finansowym zakresie. Niestety w Rybniku odstąpiliśmy od termomodernizacji i wymiany źródeł ciepła w gospodarstwach.

Przewodniczący Rady Miasta Rybnika, pan Wojciech Kiljańczyk, powiedział, że zdaje sobie sprawę z arytmetyki, i że jeżeli ten wniosek miałby być przegłosowany, byłby przegłosowany negatywnie. Padło dużo słów, również o kwestii moralności, uczciwości wobec mieszkańców. Zawsze zadaję sobie retoryczne pytanie, kiedy zastanawiam się nad problemem smogu: czy dzieci, które mają 3-4-8 lat, które nie potrafią wypowiedzieć się w tej sprawie, czy to jest uczciwe wobec nich, że staramy się zachować status quo i ignorujemy postulat samorządu. To nie jest postulat 3-4-10 osób fizycznych, ani dwóch stowarzyszeń, to jest postulat Rady Miasta Rybnika, która składa się z radnych czterech ugrupowań, i większość zdecydowała o tym, że chce poprzeć takie inicjatywy. Mam dziecko 3,5-letnie i 4-miesięczne, mieszkam w centrum Rybnika i naprawdę ciężko się żyje, jeżeli za oknem mamy do czynienia ze stężeniem pyłów ponad 1000%, ponad 1500% w zimie. To się zdarza bardzo często. Czy argumentem za tym, żeby nie zmieniać czegoś, co funkcjonuje, za co jestem bardzo wdzięczny, jest to, że są sprawy sądowe? Czy to jest argument, który wyklucza możliwość? Nie, może to jest jakieś utrudnienie, komplikacja, ale to nie jest argument, który wyklucza możliwość.

Zdaję sobie sprawę z tego, że mamy określony porządek, na to też wskazywały te dwa stowarzyszenia, kiedy otrzymywały negatywną odpowiedź w poprzedniej kadencji samorządu wojewódzkiego. Jeżeli mówimy o kwestii uczciwości i moralności wobec mieszkańców, to musimy też patrzeć na kwestie zdrowotne i na to, że państwo, którzy macie wyobraźnię na temat tego, co dzieje się w województwie śląskim, macie świadomość, że część ludzi wyjeżdża z województwa, bo obok Małopolski jest to jedno z najbardziej zanieczyszczonych województw, gdzie mamy do czynienia z ekstremalnymi sytuacjami. Kiedy państwo omawiali strategię rozwoju województwa, słyszeliście, że mamy do czynienia z ograniczeniem inwestycji w zakresie B+R, w kreatywności itd. – dlatego, że wyjeżdżają mieszkańcy najbardziej kreatywni, najbogatsi, których na to stać. Okazuje się, że w województwach północnych przybywa mieszkańców – proszę łączyć te fakty. Postanowiłem walczyć z niską emisją (jestem Przewodniczącym Rady Miasta po raz pierwszy, pierwszy raz mam taką możliwość, żeby funkcjonować w takim obszarze decyzyjnym w mieście), dlatego że nie chcę podejmować takiej decyzji. Chcę mieszkać w tym województwie. Proszę pamiętać

Anonimizacji w zakresie danych osobowych dokonała Ewa Blondzik, pracownik Wydziału Obsługi Zarządu i Sejmiku, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

o dzieciach, osobach starszych, kobietach w ciąży, i to, że mamy określony porządek, nie oznacza, że nie możemy tego porządku zmieniać, szczególnie wtedy, kiedy prosimy państwa o to samorząd jednego z miast, samorząd na prawach powiatu. Mamy prawo do tego, aby prosić o taką zmianę, dlatego że podczas dwóch miesięcy prac w komisjach oceniliśmy nasze przygotowanie, nasze możliwości i sytuację w mieście i postanowiliśmy jako Rada Miasta, że chcemy do państwa taki postulat skierować.

Jeżeli chodzi o wykonanie przepisów uchwały „antysmogowej” – nie uchylamy się od realizacji tej uchwały, służby miejskie są do tego przygotowane. Pan Prezydent podjął decyzję kilka lat temu, żeby straż miejską przygotować, utworzyć ekopatrol, i w pierwszej kolejności mieszkańcy są informowani i edukowani, a dopiero w drugiej kolejności – karani. Nie możemy mówić tylko o tym, że łatwo jest stworzyć system kar, musi być system kar, ale i motywacji, i my to w mieście Rybniku robimy. Pan radny powiedział o wielowymiarowych działaniach – w tym roku przeznaczamy na walkę z niską emisją 30 mln złotych, w poprzednich czterech latach rokrocznie przeznaczaliśmy na dotacje do indywidualnych domów ponad 5 mln złotych, co dało sumę ponad 20 mln złotych w ciągu 3-4 lat. Teraz przełożyliśmy te 5 mln złotych na budownictwo komunalne, dlatego że program „Czyste Powietrze” nie obejmuje budownictwa komunalnego, a jednorodzinne. Dlatego właśnie w myśl działania wielowymiarowego pomyśleliśmy, że jeżeli jest „Czyste Powietrze” skierowane do odbiorców indywidualnych, a nie ma programu dla odbiorców komunalnych i spółdzielni mieszkaniowych, to my taki system stworzyliśmy, bo przesunęliśmy te środki.

Jeśli chodzi o brak postulatów na etapie konsultacji, to nie wiem, jakie było stanowisko miasta – ja jako osoba fizyczna występowałem o przyspieszenie terminów nie tylko dla miasta Rybnik, ale i dla całego województwa, i to jeszcze bardziej drastycznie, niż to jest w uchwale Rady Miasta Rybnika. Mam nadzieję, że jest możliwość prawna zmiany tej uchwały mimo toczących się procesów. Co się stało w województwie małopolskim? Uchwała „antysmogowa” – szczególna, wyjątkowa dla miasta Krakowa, gdzie jest zakaz palenia paliw stałych, została też zaskarżona, jednak sąd uznał argumenty strony społecznej, dotyczące zdrowia i jakości życia – bardzo ważne argumenty. Argument o sytuacji, która jest zastana, która wymagała wiele wysiłku, nie jest argumentem merytorycznym. To jest argument administracyjny. Musimy uwzględnić specyfikę poszczególnych miast w województwie śląskim. Pani Marszałek słusznie powiedziała o kwestii demokratyzacji i partycypacji. My taką dyskusję przeprowadziliśmy w Radzie

Anonimizacji w zakresie danych osobowych dokonała Ewa Blondzik, pracownik Wydziału Obsługi Zarządu i Sejmiku, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

Miasta Rybnika i poprzez uznanie pewnej specyfiki i kontekstu funkcjonowania naszego miasta uznaliśmy, że warto iść w tym kierunku i przyspieszyć pewne rzeczy. Nie wiem, jaka będzie decyzja poszczególnych innych samorządów, ale wiem, że Racibórz i Żory również przymierzają się do takich uchwał intencyjnych. My jesteśmy pierwsi i za niedługo, jeżeli państwo w ogóle uznacie, że nie warto nad tym dalej pracować, nad tymi naszymi propozycjami, to spotkacie się z kolejnymi wnioskami, które są w przygotowaniu, z którymi będziecie państwo musieli się zmierzyć. Jeżeli jest wola partycypacji, rozmowy, demokratyzacji opinii na temat tych rozwiązań, to stwórzmy na poziomie województwa śląskiego specjalną grupę roboczą, która się tym zajmie, takimi właśnie wnioskami. Jesteśmy tu od tego, żeby pracować, a nie mówić, że „nie, bo...” z różnych względów, i nie uznajemy takich argumentów. Musimy powodować, że ta sytuacja będzie różnie interpretowana, w zależności od różnej sytuacji poszczególnych samorządów.

Program „Czyste Powietrze” popieram, uważam, że jest to bardzo dobry program, nie tylko w kontekście województwa śląskiego, ale i całego kraju, spowoduje on, że będziemy na innym etapie cywilizacyjnym, rozwojowym, program potrzebny obywatelom tego państwa, ale jeżeli zakładamy 4 mln dotacji, a do tej pory, za 10 miesięcy jest 13,5 tysiąca wniosków, program jest 10-11-letni, czyli mamy 0,33 wykonania, to trzeba też, żebyśmy my wszyscy, również państwo jako samorząd wojewódzki, i my jako samorząd lokalny, zwrócili się do ministerstwa, premiera, o zwiększenie dostępności tego programu. Jeżeli mamy te środki zagwarantowane – 108 mld złotych – to powinniśmy, tak jak jest w programie 500+, zwiększyć dostępność, choćby poprzez to, że banki będą to obsługiwać. Te instrumenty, które są na rynku, i ta specyficzna sytuacja Rybnika pozwala na to, żeby podjąć takie działania. To nic, że należę do takiej czy innej grupy politycznej, dlatego że moje dzieci i tysiące dzieci na terenie miasta Rybnika, tysiące dzieci, kobiet w ciąży i osób starszych na terenie województwa śląskiego nie należy do żadnej partii i ważne jest to, żeby dbać o ich zdrowie. Proszę, jeżeli mają to być wiążące decyzje, żeby były przegłosowane, jako demokratyczna decyzja takiego ciała, jakim jest Komisja.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pani Beata Kocik, powiedziała, że zawsze na Komisji się głosuje.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Józef Kubica, powiedział, że został poruszony aspekt polityczny i cieszy się, że są państwo tutaj i macie możliwość wypowiedzi, czego nie można powiedzieć w poprzedniej kadencji,

Anonimizacji w zakresie danych osobowych dokonała Ewa Blondzik, pracownik Wydziału Obsługi Zarządu i Sejmiku, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

kiedy różne stowarzyszenia nie tylko nie miały możliwości wypowiedzenia się w Sejmiku, ale w ogóle nie dopuszczono ich do głosu na Komisji, dlatego proponowałbym aspekt polityczny zostawić. Podoba mi się opinia pana radnego Komora: zostawmy politykę, zacznijmy pracować. A w sprawie, którą pan nam przedstawia, proponowałbym ścieżkę finansową – powstaje w tej chwili budżet obywatelski, 10 mln złotych, są programy, także łączące powiaty, np. wasz rybnicki, wodzisławski... Starajcie się o pieniądze jako samorząd. Sprawa likwidacji nadrzędnego aktu prawnego na dzień dzisiejszy jest niemożliwa. To jest sprawa likwidacji pewnych naszych zapisów.

Przewodniczący Rady Miasta Rybnika, pan Wojciech Kiljańczyk, podkreślił, że nie jest to likwidacja. To zmiana dla obszaru miasta Rybnika.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Józef Kubica, zaproponował skorzystanie z pomocy finansowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Otrzymacie, bo jest to właśnie projekt metropolitalny.

Przewodniczący Rady Miasta Rybnika, pan Wojciech Kiljańczyk, zauważył, że Rybnik jest poza Metropolią.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Józef Kubica, zapytał – dlaczego.

Przewodniczący Rady Miasta Rybnika, pan Wojciech Kiljańczyk, powiedział, że w mieście Rybniku przyjęto ważną uchwałę, i w ogóle kilka uchwał dotyczących niskiej emisji: uchwała w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości budynków mieszkalnych lub ich części, w których zastosowano ekologiczne źródło ciepła (21 marca 2019 r.). Ta uchwała wpisuje się w segment typów działalności miasta Rybnika w walce z niską emisją. Została ona z mojej inicjatywy przekazana uchwałą zarządu do wszystkich gmin zgrupowanych w Śląskim Związku Gmin i Powiatów. Mam nadzieję, że poszczególne samorządy będą przyjmować tego typu rozwiązania tak potrzebne obywatelom. Nie jest prawdą to, że chcemy likwidacji przepisów uchwały „antysmogowej” – chcemy przyspieszenia dla obszaru miasta Rybnika.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pani Beata Kocik, powiedziała, że nie rozpatrujemy tego w sensie przynależności politycznej, nie ma to nic wspólnego, zdrowie jest najważniejsze. Powiedział pan, że na ten moment pan wie, jak to przegłosujemy itd., i kończy się dyskusja. Skierował pan te słowa *ad vocem* do pani Marszałek. Pani Marszałek jasno powiedziała, że dalej będziemy nad programem ochrony powietrza i zdrowia pracować. Niedługo będzie konferencja, dalej dyskutujemy

Anonimizacji w zakresie danych osobowych dokonała Ewa Blondzik, pracownik Wydziału Obsługi Zarządu i Sejmiku, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

i pochylamy się nad tym. Nie jest to na zasadzie takiej, że ta Komisja, kiedy się skończy, to tematu nie będzie. Nie wiemy, czy w Raciborzu, Żorach będą takie uchwały. Ale trzeba to zrobić mądrze, zrobić konsultacje społeczne, a nie *ad hoc* zmieniać natychmiast odpowiednie artykuły w tej ważnej uchwale „antysmogowej”.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Klaudiusz Komor, nawiązując do poprzedniej wypowiedzi powiedział, że wie, że karanie to najgorsza możliwość, ale z drugiej strony jak popatrzymy – czy kierowców jeżdżących po pijanemu mamy nakłaniać, żeby jeździli na trzeźwo? Nie, musimy ich karać, bo zabijają, i tu jest trochę tak samo, musimy karać tych, co trują, bo zabijają. Patrząc na liczby, ile osób ginie w wypadkach, a ile według pewnych źródeł na skutek smogu, to chyba smog byłby gorszym zabójcą. Dlatego użyłem tego argumentu, że karanie jest ważne. Wiadomo, trzeba zachęcać, ale jak nie będzie kary, to chyba nie będzie to skuteczne.

Zastępca Przewodniczącego Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Grzegorz Gaża, podkreślił, że uważa, że są inne sposoby, które bardziej motywują ludzi. Trudno też porównywać lekkomyślność osoby, która może świadomie zabić kilka osób, z osobą, która wybiera między ubóstwem energetycznym a źródłem ciepła. Jeżeli nie zapewnimy tym osobom dostępu do nowszych, sprawniejszych źródeł ciepła, to niezależnie od kar, nie będą korzystały z tego. Dlatego pytam, co miasto robi. Moja odpowiedź nie była absolutnie polityczna, nie wiem, z jakiego pan jest ugrupowania, to nie ma znaczenia. Oddychamy wszyscy tym samym powietrzem.

Przewodniczący Rady Miasta Rybnika, pan Wojciech Kiljańczyk, powiedział, że jako pierwsze miasto w województwie uruchomiliśmy ze środków własnych na początku działania programu „Czyste Powietrze” punkt konsultacyjny, który mogą odwiedzać mieszkańcy Rybnika. To też pokazuje, że zależy nam na sprawie. W zasadzie wyczerpałem wszystkie argumenty, które chciałem państwu dzisiaj przedstawić.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Józef Kubica, podziękował i zapewnił, że na posiedzenie Komisji zaproszony będzie pan /...../, zajmujący się monitoringiem, będzie poproszony o dwie analizy: lata 2017-18 i 2018-19. Latem powietrze jest dobre, katastrofa zaczyna się jesienią, poprosimy pana naczelnika o te analizy. Jako leśnik zdaję sobie sprawę, jestem w temacie od dawna i znam dogłębnie. Dość jest edukacji w przedszkolu, szkole, niestety tylko kary, bo innej drogi nie ma. Jeżeli jeden zostanie ukarany, to następny będzie wiedział, że ta kara go spotka. Dość „cackania się” z tym tematem, to jest umierających prawie 45 tysięcy ludzi, nasze dzieci, jak pan Przewodniczący powiedział. Co do tej akcji – mamy opinię pana

Anonimizacji w zakresie danych osobowych dokonała Ewa Blondzik, pracownik Wydziału Obsługi Zarządu i Sejmiku, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

mecenasa, czekamy, dlatego, panie Przewodniczący, proponowałbym poszukiwanie pieniędzy, żeby dawać je ludziom, żeby jak najszybciej zmieniali, natomiast musielibyśmy zmieniać całą uchwałę, nad którą pracowało bardzo dużo ludzi przez prawie dwa lata. W latach 2007-15 ludzie, którzy zarządzali m.in. naszym województwem, nie zrobili kompletnie nic w tym temacie, o tym mówi raport Unii Europejskiej. Pan radny Klaudiusz Komor, kiedy zaczynaliśmy pracę w tamtym roku, zaproponował temat Żywca – natychmiast Żywiec był analizowany, jesteśmy otwarci niezależnie kto skąd pochodzi i jakie środowisko polityczne reprezentuje. Zdrowie nasze i naszych dzieci, przyszłość jest najważniejsza.

Radny Rady Miasta Rybnika, pan Łukasz Dwornik, powiedział, że abstrahując od samej sprawy dotyczącej uchwały, trzeba spojrzeć na Rybnik (przemawia tu patriotyzm lokalny) w sposób szczególny. Na zwykłej mapie województwa śląskiego mamy u góry Częstochowę, mamy rozległą aglomerację katowicką na lewo i na prawo, na dole mamy Bielsko, a gdzieś ten Rybnik, chociażby przy pracach nad Metropolią, jest pomijany. Trzeba pamiętać o tym, że to jest subregion zachodni, znacząca część województwa śląskiego i Rybnik jako miasto wiodące w ramach subregionu. Trzeba przyjrzeć się możliwym rozwiązaniom, np. w konsultacjach z władzami miasta Rybnika – jakie są w kontekście walki z niską emisją. Nie tylko program „Czyste Powietrze”, nie tylko uchwała „antysmogowa”, ale wszelkie inne działania – będzie to tylko korzyść. Ta współpraca powinna funkcjonować, żeby maksymalizować różnego rodzaju rozwiązania. Ten problem jest bardzo poważny, zgadzam się z Przewodniczącym Rady Miasta, a chcielibyśmy, żeby w Rybniku mieszkało się przyjemnie i zdrowo.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Józef Kubica, zapytał, jak wygląda sprawa ze sprzedażą mułów, flotokonzentratów, czy dalej są one spalane?

Radny Rady Miasta Rybnika, pan Łukasz Dwornik, odpowiedział, że trudno to stwierdzić jednoznacznie, na pewno przez pewien czas mówiło się o „szarej strefie”, gdzieś ten wsad do pieca był pozyskiwany. Mam nadzieję, że jednak z roku na rok wszystkie ograniczenia i kontrole, zapisy prawne doprowadzą do tego, że minimalizujemy ten problem. Nie można się oszukiwać, w Rybniku smog był i jest. Wydaje się subiektywnie, że odrobinę mniejszy.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Józef Kubica, potwierdził, że o tym powie pan naczelnik, kiedy zaprosimy go na Komisję, podziękował i przeszedł do kolejnego punktu posiedzenia.

Anonimizacji w zakresie danych osobowych dokonała Ewa Blondzik, pracownik Wydziału Obsługi Zarządu i Sejmiku, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

Ad. 5.

Sprawy różne.

/Różne głosy z sali dotyczące ewentualnego głosowania/

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Józef Kubica, poinformował, że nie ma uchwały, było to omówienie, temat został omówiony.

Przewodniczący Rady Miasta Rybnika, pan Wojciech Kiljańczyk, zapytał, co w takim razie z tym postulatem wyrażonym w uchwale dalej się stanie.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Józef Kubica, powiedział, że poczekamy na ekspertyzę prawną, smog to tragedia, ale niestety pewne procedury prawne wstrzymują nas w tej kwestii.

Wskutek wyczerpania porządku obrad Przewodniczący zakończył posiedzenie Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Józef Kubica

Przewodniczący
Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej

Protokół sporządziła
Ewa Blondzik